

POMIATAĆ (16) *vb impf*

pomiatać (13), **pomietać** (3); *pomietać FalZioł, Mącz* (2).

o oraz oba a jasne (w tym w pierwszym a 1 r. błędne znakowanie); w *pomietać e jasne*.

inf *pomiatać* (1). ◇ *praes 1 sg* *pomietâm* (2). ◇ *2 sg* *pomiatâsz* (1). ◇ [3 *sg* *pomiatâ.*] ◇ *1 pl* *pomiatâmy* (1). ◇ *3 pl* *pomiatają* (5). ◇ *praet 3 sg m* *pomiatâl* (1). ◇ *3 pl m pers* *pomiatali* (2). ◇ *imp 1 pl* *pomiatâjmy* (1). ◇ [con 3 *pl subst* *by pomiatâły.*] ◇ *part praes act* *pomiatając* (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde także XVII – XVIII w.

1. *Rzucać, kłaść; przenie [co przed kim]* (1) : Nie w nâszych Pânie íprawiedliwoścâch *pomiâtamy* modlitwy nâsze przed tobâ: âle w miłosierdziu twoim. *SkarKaz* 351a.

2. *Pozostawiać, opuszczać; abicere, proicere Cn [kogo, co]* (3) : Barzo *pospiesza [Maksymilian z ludem]* [...] *iakokto* *mogł* *wpadł* *na* *szkapy* *zbroi* *siela* *pomiatali*. *ActReg* 56; [y *naydowâli* *na* *drodze* *wiele* *ítâtkow* *ktchore* *rzymianie* *pomiâtâli* *FlawHist* 16v; *Gdy* *głód* *był* *wielki* *w* *Gâlâcyey/* *â* *pogânie* *dzieci* *íwe* *pomiâtâli*: *Klemens* *S.* *zbierał* *one* *pogańskie* *dziatki* *SkarŻyw* 144; *SkarKaz* 18b (*Linde*)].

a. *Przestawać się zajmować* (2) : *Niektorzy* *znich* [świêtych] *zmiâstâ* *wychodzą*: *â* *wíztyki* *świeckie* *zábawy* *pomiâtâjąc/* *nâ* *rolâch* *y* *ogrodâch* *y* *pułtyniâch/* *ludzi* *fię* *roznego* *życia* *ítrzegâc/* *miefzkâiâ*. *SkarŻyw* 362; *SkarKaz* 159b.

3. *Odrzucać, odtrącać, lekceważyć, pogardzać* (9) :

pomiatać [kogo], co (5): *Nâ* *ostâtek* *mnie* *mâtki* *wlâfney/* *żony/* *y* *dzyeci* *íwych* *pokorne* *prošby* *pomiatałz* *BielKron* 110; (*marg*) *Słowâ* *Philonâ* *o* *Chrześcianach* *pod* *S.* *Markiem.* (–) *Naprzod/* *powiâda/* *ci* *wízlycy* *dobrâ* *doczešne* *pomiâtâiâ/* *y* *nic* *íwego* *nâ* *ziemi* *miec* *niechcâ*. *SkarŻyw* 362, 394, 519; *Mâlych* *też* *rzeczy* *ktchore* *w* *íobie* *mâiâ* *zákrytâ* *moc/* *nie* *pomiâtaymy*, *âle* *fię* *temu* *przypâtruemy* *czego* *inni* *w* *nich* *nie* *widzâ*. *SkarKaz* 84a, [465a (*Linde*), 476a]. *Cf* *Zwrot*.

pomiatać kim, czym (4): *Niedarmoć* *Prorocy* *nâ* *niewdzięczność* *żydowłkâ* *íkárzyli*: *iz* *pânâ* *zâ* *dobrodzieyftwo* *iego* *nieznâli*: *iz* *vznâniém/* *y* *Wiârâ* *iego* *pomiâtâli*. *BiałKat* 113v; *Ludzie* *świeccy* *tâkie* *íobie* *wielce* *ważâ/* *ktorzy* *to* [bogactwo i dobre pochodzenie] *mâiâ/* *â* *my* *ty* *chwalem/* *ktorzy* *tym* *dla* *zbâwiciela* *íwego* *pomiâtâiâ*. *SkarŻyw* 139, 92; *SkarKaz* 42b; [prześladowanie cierpiemy/ *âle* *niebywamy* *opułzczeni*: *bywamy* *poniżeni/* *âle* *nie* *pohańbieni*: *pomiâtâiâ* *nâmi/* *âle* *nie* *giniemy* *Leop* 2.Cor 4/8 (*Linde*)].

[*W* *połączeniu szeregowym*: *GilPos* 75v *cf* *Zwrot*.]

W *przeciwstawieniach*: »*pomiatać ... brać na się, [pilność dawać, brać]*« (1): *Y* *tâk* *ieft/* *íłz* *ci* *ktorzy* *fię* *kościolâ* *pułzcziâiâ/* *â* *do* *kâcerstwâ* *przyłtâiâ*: *imię* *Chryłtułowe* *pomiâtâc/* *â* *Arryâńskie* *brać* *nâ* *fię* *mułzâ* *SkarŻyw* 394; [SkarKaz 465a (*Linde*), 476a].

[*W* *porównaniu*: *y* *pomiâtamy* *y* *vtopiamy* *w* *wodźie/* *iâko* *Phârâonâ/* *íadâmâ* *y* *potępienie* *iego* *SkarKaz* 476a.]

[*Zwrot*: »*w* *tył* [kogo] *pomiatać*«: *Bo* *iâko* *on* *Bogâ* *w* *tył* *pomiâta/* *tâk* *też* *tâkiego* *Bog* *porzuca* *y* *zâniedbawa/* *â* *nigdy* *oczû* *Oycowłkich* *íwoich* *łâłkâwych* *nâ* *niego* *nie* *obroci*. *GilPos* 75v.]

Szeregi: »*pomiatać a* *brzydzić się*« (1): *ci* *Heretykowie* *dzišieyłzy/* *towârzyftwo* *z* *duchy* *nieczyłtymi* *mâiâ*: *íłz* *tym* *znâkiem* *odkupienia* *nâłzego/* *niechcâc* *towârzyłzow* *gniewâc/* *ani* *znimi* *walczyć/* *pomiâtâiâ/* *â* *iâko* *Dyabli/* *tâk* *fię* *też* *y* *oni* *im* *brzydâ*. *SkarŻyw* 92.

[»pomiatać i utopiać«: *SkarKaz 476a cf W porównaniu.*]

4. Rodzić przed czasem martwy płód, ronić; *abortire Mącz, Cn; proicere Mącz; abortiri, abortum facere a. pati, eicere a. elidere partum Cn (3)* : Abortio, Pomietam/ Porzucam z vrázu álbo z którey ynlzey przycziny martwy płód rodzę. *Mącz 269a, 162d; [TomZbrudzBrul Gen 33/13; Abortio, ich gedere eine mißgeburt. pomietam/ porzucam/ poroniam/ martwy płód rodzę. Volck 436].*

Zwroty: [»płodu nie pomiatać«: Bárzo tłustyeh z bárány nie ípuśczać/ by ínadź płodu nie pomiátály *Cresc 1571 560.*]

»od strachu pomiatać« (1): owcze ktore gdy będącz kothne grom wlyfzą, tedi od ítrachu pomietaią *FalZioł IV 2d [idem] [SienHerb 271a (Linde)].*

Synonimy: 1. kłaść, porzucać; 2. porzucać, pozostawiać; 3. brzydzić się, gardzić, nienawidzić, odrzekać się, odwracać się, wstydzić się, wzdrygać się; 4. poraniać, porzucać.

Formacje współrdzenne cf MIOTACĆ.

Cf [POMIATANY]

MN